

Pařížské principy dnes slaví 20 let od svého přijetí. OSN v nich stanovilo pravidla fungování národních lidskoprávní institucí (NHRI)

20.12.2023 - | Veřejný ochránce práv

Soulad s pařížskými principy bude muset v budoucnu řešit i připravovaná česká NHRI. Její mandát by měl podle chystané novely zákona o veřejném ochránci práv vykonávat právě ombudsman. Česká republika jako jeden z posledních evropských států vlastní NHRI, ani dětského ombudsmana, zatím nezřídila. Jejich působení by přitom posílilo prosazování a ochranu lidských práv u nás.

Jednou ze záruk nezávislosti národních lidskoprávních institucí je podle pařížských principů také jejich odpovídající financování. To opakovaně zdůrazňují i veřejný ochránce práv a jeho zástupce. Adekvátní rozpočet by měl podle pařížských principů umožnit, aby NHRI měla vlastní zaměstnance a prostory, byla nezávislá na vládě a nepodléhala takové finanční kontrole, která by mohla ovlivnit její nezávislost.

O možném vzniku národní lidskoprávní instituce v ČR na podzimní konferenci v Kanceláři ombudsmana diskutovali čeští i zahraniční odborníci. Shodli se, že nezávislé monitorování a prosazování lidských práv prostřednictvím NHRI je účinné i díky tomu, že dokáží propojovat občanskou společnost s institucemi státu, které jsou za nápravu případných nedostatků v ochraně lidských práv odpovědné.

„NHRI sice nemá žádnou exekutivní moc a její doporučení nejsou závazná, to ale neznamená, že je bezzubá. Její měkká moc naopak může být velmi efektivní. Aktivita NHRI jsou založené na spolupráci, a právě otevřený a konstruktivní přístup pomáhá k dosažení změn způsobem, který není bojovný nebo nepřátelský,“ shrnula na konferenci Generální tajemnice Evropské sítě národních lidskoprávních institucí (ENNHRI) Debbie Kohner.

Národní lidskoprávní instituce

- zvláštní nezávislé subjekty zřízené podle vnitrostátního práva
- instituce obecně pověřené podporou větší informovanosti a odborné přípravy a ochranou lidských práv, a to sledováním činností a vyřizováním, prošetřováním a oznamováním jednotlivých stížností,
- vnitrostátní subjekty vydávající doporučení v oblasti lidských práv a sledující lidská práva,
- instituce akreditované v mezinárodním procesu vzájemného hodnocení jako instituce dodržující pařížské zásady plně (status A) nebo částečně (status B),
- organizace pověřené sledováním výsledků jejich státu v oblasti lidských práv a podáváním příslušných zpráv na vnitrostátní a mezinárodní úrovni,
- subjekty oprávněné k účasti v Radě OSN pro lidská práva a jiných mezinárodních mechanismech v oblasti lidských práv.

Zdroj: Agentura EU pro základní práva (FRA)

https://www.ochrance.cz/aktualne/parizske_principy_dnes_slavi_20 LET OD SVEHO PRIJETI- OSN V NICH STANOVILO PRAVIDLA FUNGOVANI NARODNICH LIDSKOPRAVNI INSTITUCI NHRI